

Σημαντική βελτίωση της ποιότητας του αέρα στην Ευρώπη κατά την τελευταία δεκαετία, μείωση των θανάτων που συνδέονται με τη ρύπανση

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 2020

Η βελτίωση της ποιότητας του αέρα έχει οδηγήσει σε σημαντική μείωση των πρόωρων θανάτων κατά την τελευταία δεκαετία στην Ευρώπη. Ωστόσο, τα τελευταία επίσημα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) δείχνουν ότι σχεδόν όλοι οι Ευρωπαίοι εξακολουθούν να υποφέρουν από την ατμοσφαιρική ρύπανση, με αποτέλεσμα να σημειώνονται περίπου 400 000 πρόωροι θάνατοι σε ολόκληρη την ήπειρο.

Η έκθεση του ΕΟΠ με τίτλο '[Air quality in Europe – 2020 report \(Η ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη- έκθεση του 2020\)](#)' δείχνει ότι έξι κράτη μέλη είχαν υπερβεί το 2018 τα όρια της ΕΕ για τα λεπτά αιωρούμενα σωματίδια (PM_{2,5}): η Βουλγαρία, η Κροατία, η Τσεχία, η Ιταλία, η Πολωνία και η Ρουμανία. Μόνο τέσσερις χώρες στην Ευρώπη — η Εσθονία, η Φινλανδία, η Ισλανδία και η Ιρλανδία — είχαν συγκεντρώσει λεπτών αιωρούμενων σωματιδίων κάτω από τις αυστηρότερες κατευθυντήριες τιμές του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ). Στην έκθεση του ΕΟΠ επισημαίνεται ότι εξακολουθεί να υπάρχει χάσμα μεταξύ των νόμιμων ορίων που ισχύουν στην ΕΕ για την ποιότητα του αέρα και των κατευθυντήριων γραμμών του ΠΟΥ, ζήτημα που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκει να αντιμετωπίσει με την αναθεώρηση των προτύπων της στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τη μηδενική ρύπανση.

Η νέα ανάλυση του ΕΟΠ βασίζεται στα τελευταία [επίσημα δεδομένα για την ποιότητα του αέρα από περισσότερους από 4 000 σταθμούς παρακολούθησης](#) σε ολόκληρη την Ευρώπη το 2018.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΕΟΠ, η έκθεση σε λεπτά αιωρούμενα σωματίδια προκάλεσε το 2018 περίπου 417 000 πρόωρους θανάτους σε 41 ευρωπαϊκές χώρες. Από τους θανάτους αυτούς, περίπου 379 000 σημειώθηκαν στην ΕΕ-28 ενώ 54 000 και 19 000 πρόωροι θάνατοι θεωρήθηκε ότι οφείλονταν στο διοξείδιο του αζώτου (NO₂) και στο τροποσφαιρικό όζον (O₃) αντίστοιχα. (Τα τρία αριθμητικά στοιχεία αποτελούν χωριστές εκτιμήσεις και οι αριθμοί δεν πρέπει να αθροίζονται μαζί για να αποφεύγεται η διπλή καταμέτρηση).

Σύμφωνα με την έκθεση του ΕΟΠ, οι ενωσιακές, εθνικές και τοπικές πολιτικές και οι περικοπές εκπομπών σε βασικούς τομείς έχουν βελτιώσει την ποιότητα του αέρα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Από το 2000, οι εκπομπές βασικών ατμοσφαιρικών ρύπων, συμπεριλαμβανομένων των οξειδίων του αζώτου (NO_x), που προέρχονται από τις μεταφορές έχουν μειωθεί σημαντικά, παρά την ολοένα αυξανόμενη κινητικότητα και την επακόλουθη αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τον συγκεκριμένο τομέα. Οι εκπομπές ρύπων από τον ενεργειακό εφοδιασμό έχουν επίσης μειωθεί σημαντικά σε αντίθεση με τη μείωση των εκπομπών από τα κτήρια και τη γεωργία, η οποία σημειώνει αργή πρόοδο.

Χάρη στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα, οι πρόωροι θάνατοι εξαιτίας της ρύπανσης από λεπτά αιωρούμενα σωματίδια μειώθηκαν κατά 60 000 το 2018, σε σύγκριση με το 2009. Όσον αφορά το διοξείδιο του αζώτου, η μείωση είναι ακόμη μεγαλύτερη, καθώς οι πρόωροι θάνατοι μειώθηκαν κατά περίπου 54 % την τελευταία δεκαετία. Η συνέχιση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών και κλιματικών πολιτικών σε ολόκληρη την Ευρώπη αποτελεί βασικό παράγοντα για τις βελτιώσεις.

«Είναι ελπιδοφόρο το γεγονός ότι η ποιότητα του αέρα βελτιώνεται χάρη στις περιβαλλοντικές και κλιματικές πολιτικές που εφαρμόζουμε. Ωστόσο, δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τις αρνητικές εξελίξεις — ο αριθμός των πρόωρων θανάτων στην Ευρώπη λόγω της ατμοσφαιρικής ρύπανσης εξακολουθεί να είναι υπερβολικά υψηλός. Στο πλαίσιο της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας](#) έχουμε θέσει ως στόχο να πετύχουμε μηδενικά επίπεδα σε κάθε μορφή ρύπανσης. Για να το επιτύχουμε αυτό και να προστατεύσουμε πλήρως την υγεία των ανθρώπων και το περιβάλλον, πρέπει να μειώσουμε περαιτέρω την ατμοσφαιρική ρύπανση και να ευθυγραμμίσουμε περισσότερο τα πρότυπά μας για την ποιότητα του αέρα με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Αυτό θα το εξετάσουμε στο προσεχές σχέδιο δράσης μας» δηλώνει Ο κ. Βιργκίνιους **Σινκέβιτσους**, επίτροπος Περιβάλλοντος, Ωκεανών και Αλιείας.

«Τα στοιχεία του ΕΟΠ αποδεικνύουν ότι η επένδυση στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα αποτελεί επένδυση για καλύτερη υγεία και παραγωγικότητα για όλους τους Ευρωπαίους. Πολιτικές και δράσεις

που συνάδουν με τη φιλοδοξία της Ευρώπης για μηδενική ρύπανση, οδηγούν σε πιο μακροχρόνιες και υγιείς ζωές και σε πιο ανθεκτικές κοινωνίες», δήλωσε ο εκτελεστικός διευθυντής του ΕΟΠ, Hans Bruyninckx.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόσφατα [χάρτη πορείας](#) για το σχέδιο δράσης της ΕΕ με στόχο την επίτευξη [στρατηγικής μηδενικής ρύπανσης](#), η οποία αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Ποιότητα του αέρα και COVID-19

Η έκθεση του ΕΟΠ παρέχει επίσης μια γενική περιγραφή της σχέσης που συνδέει την πανδημία COVID-19 με την ποιότητα του αέρα. Η λεπτομερέστερη αξιολόγηση των προσωρινών δεδομένων του ΕΟΠ για το 2020, υποστηριζόμενη και από το μοντέλο της Υπηρεσίας Παρακολούθησης της Ατμόσφαιρας του προγράμματος Copernicus (CAMS), επιβεβαιώνει προηγούμενες αξιολογήσεις που κατέδειξαν μείωση έως και 60 % ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες όπου εφαρμόστηκαν μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας την άνοιξη του 2020. Ο ΕΟΠ δεν διαθέτει ακόμη εκτιμήσεις σχετικά με τις πιθανές θετικές επιπτώσεις του καθαρότερου αέρα στην υγεία για το 2020.

Στην έκθεση επισημαίνεται επίσης ότι η μακροχρόνια έκθεση σε ατμοσφαιρικούς ρύπους προκαλεί καρδιαγγειακές και αναπνευστικές νόσους, οι οποίες έχουν προσδιοριστεί αμφότερες ως παράγοντες κινδύνου θανατηφόρου έκβασης σε ασθενείς με COVID-19. Ωστόσο, η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της σοβαρότητας των λοιμώξεων από τη νόσο COVID-19 δεν είναι σαφής και απαιτείται περαιτέρω επιδημιολογική έρευνα.

Ιστορικό

Το ενημερωτικό δελτίο του ΕΟΠ με τίτλο [EEA's health risk assessments of air pollution \(«Εκτιμήσεις κινδύνου της ατμοσφαιρικής ρύπανσης για την υγεία»\)](#) παρέχει επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο ο ΕΟΠ υπολογίζει τις εκτιμήσεις του σχετικά με τις επιπτώσεις της κακής ποιότητας του αέρα στην υγεία.

Οι επιπτώσεις της έκθεσης στην ατμοσφαιρική ρύπανση για την υγεία ποικίλλουν, καθώς μπορεί να προκαλέσουν από φλεγμονή των πνευμόνων έως και πρόωρο θάνατο. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας αξιολογεί τα αυξανόμενα επιστημονικά στοιχεία που συνδέουν την ατμοσφαιρική ρύπανση με διάφορες επιπτώσεις στην υγεία προκειμένου να προτείνει νέες κατευθυντήριες γραμμές.

Στην εκτίμηση κινδύνου για την υγεία που διεξήγαγε ο ΕΟΠ, η θνησιμότητα έχει επιλεγεί ως το αποτέλεσμα για την υγεία το οποίο ποσοτικοποιείται, καθώς τα επιστημονικά στοιχεία που υπάρχουν για αυτό είναι πιο αξιόπιστα. Η θνησιμότητα λόγω της μακροχρόνιας έκθεσης στην ατμοσφαιρική ρύπανση εκτιμάται με τη χρήση δύο διαφορετικών δεικτών μέτρησης: «πρόωροι θάνατοι» και «έτη ζωής που χάνονται». Οι εκτιμήσεις αυτές παρέχουν μια εικόνα της γενικής επίπτωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στο σύνολο ενός δεδομένου πληθυσμού και ως εκ τούτου, για παράδειγμα, δεν αφορούν συγκεκριμένα άτομα σε συγκεκριμένη γεωγραφική τοποθεσία.

Οι επιπτώσεις στην υγεία εκτιμώνται χωριστά για τους τρεις ρύπους (PM_{2,5}, NO₂ και O₃). Οι αριθμοί αυτοί δεν μπορούν να αθροίζονται για να προσδιορίσουν τη συνολική επίπτωση στην υγεία, καθώς αυτό μπορεί να οδηγήσει σε διπλή καταμέτρηση των ατόμων που εκτίθενται σε υψηλά επίπεδα περισσότερων του ενός ρύπων.

IP/20/2168

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Vivian LOONELA](#) (+32 2 296 67 12)

[Stoycheva Daniela](#) (+32 2 295 36 64)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)